

На основу члана 128у став 7. Закона о банкама („Службени гласник РС“, бр. 107/2005, 91/2010, 14/2015 и 19/2025) и члана 15а став 1. Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015, 40/2015 – одлука УС, 44/2018 и 19/2025), Извршни одбор Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У О МЕРАМА ЗАШТИТЕ ДРУГЕ УГОВОРНЕ СТРАНЕ

1. Овом одлуком ближе се уређују примена мера заштите друге уговорне стране из члана 128у Закона о банкама (у даљем тексту: Закон), ограничења у њиховој примени и врсте уговора и финансијских инструмената на које се ове мере примењују.

2. Народна банка Србије примењује мере заштите друге уговорне стране у следећим случајевима:

1) када преноси само део имовине и обавеза банке у реструктурирању на стицаоца, банку за посебне намене или друштво за управљање имовином;

2) када раскине уговор у којем је банка у реструктурирању једна од уговорних страна или када измени услове таквог уговора.

3. Мере заштите друге уговорне стране примењују се на финансијске уговоре из члана 128у Закона без обзира на број уговорних страна у тим уговорима, као и на то да ли се на те уговоре, у целини или делимично, примењује страно право.

Мере заштите других уговорних страна примењују се не доводећи у питање одредбе члана 128ж став 10, члана 128ј став 2. тач. 7) и 10) и члана 128т став 5. Закона.

4. Уговори о пребијању (нетирању) из члана 128у став 1. Закона обухватају:

1) уговоре о пребијању (нетирању) које банка закључи са само једном другом уговорном страном а који се односе на права и обавезе по основу финансијских уговора или деривата;

2) уговоре о пребијању (нетирању) које банка закључи с једном или више других уговорних страна а који се односе на права и обавезе према платним системима или системима за поравнање хартија од вредности и повезани су с делатношћу те друге уговорне стране као платног система или система за поравнање хартија од вредности.

Изузетно од става 1. ове тачке, Народна банка Србије може у појединачним случајевима утврдити да се уговори о пребијању (нетирању) закључени између банке и једне или више других уговорних

страна могу сматрати уговорима о пребијању (нетирању) из члана 128у став 1. Закона и када се односе на права и обавезе који нису обухваћени ставом 1. ове тачке, ако се ти уговори признају за потребе ублажавања ризика у складу с применљивим прописима и ако је услов за њихово признавање заштита друге уговорне стране у тим уговорима, посебно у погледу неодвојивости права и обавеза из тих уговора од припадајућих средстава обезбеђења или друге имовине која је предмет тих уговора (нпр. репо уговори, уговори о давању и узимању у зајам хартија од вредности или друге активе и сл.).

5. Уговори о средствима обезбеђења из члана 128у став 3. Закона, обухватају следеће:

1) уговоре о гаранцијама и јемству;

2) уговоре о залози и хипотеци;

3) уговоре о давању у зајам хартија од вредности који не подразумевају потпуни пренос власништва над средством обезбеђења, на основу којих једна уговорна страна (зајмодавац) даје хартије од вредности на зајам другој уговорној страни (зајмопримцу) за накнаду или камату, а зајмопримац пружа зајмодавцу средство обезбеђења током трајања зајма.

Уговори из става 1. ове тачке сматрају се уговорима о средствима обезбеђења у смислу члана 128у став 3. Закона само ако је имовина на коју се заложно право односи или на коју би се односило у случају извршења – у довољној мери одређена или одредива у складу са условима уговора и важећим прописима.

6. Уговори о структурираном финансирању из члана 128у Закона обухватају уговоре који се односе и на традиционалну и на синтетичку секјуритизацију.

Уговори којима се успоставља структура секјуритизације којом су обухваћени узајамни односи између иницијатора, издаваоца, повериоца, сервисера, лица које управља новчаним средствима и других уговорних страна у уговорима о размени и кредитној заштити – сматрају се уговорима о структурном финансирању само ако ти узајамни односи настају из директне повезаности са односном имовином и плаћањима која је из средстава стечених по основу те имовине неопходно извршити у корист имаоца структурираних финансијских инструмената.

Узајамни односи из става 2. ове тачке укључују права и обавезе повезане са односном имовином, обавезе по основу издатих финансијских инструмената и уговоре о обезбеђењу, укључујући трансакције с дериватима, потребне за одржавање токова плаћања у оквиру тих обавеза.

Изузетно од ст. 1. до 3. ове тачке, Народна банка Србије може у појединачним случајевима, узимајући у обзир структуру уговора о структурираном финансирању из ове тачке, да утврди да и други уговори између уговорних страна, као што су уговори о сервисирању кредита, који нису директно повезани са односом имовином и плаћањима која је потребно извршити – чине део уговора о структурираном финансирању.

7. Народна банка Србије примењује мере заштите друге уговорне стране на уговоре из тач. 4. и 5. ове одлуке не доводећи у питање примену следећих својих овлашћења:

1) да заштити сваки уговор који је обухваћен чланом 128у Закона, осим уговора о финансијском обезбеђењу с преносом права својине и покривених обвезница, који је заштићен у стечајном поступку од привременог или трајног раздвајања, суспензије или поништења имовине и обавеза које произлазе из тог уговора;

2) да заштити сваки уговор који није обухваћен чланом 128у Закона а који је заштићен у стечајном поступку од привременог или трајног раздвајања, суспензије или поништења имовине и обавеза које произлазе из тог уговора.

Изузетно од става 1. ове тачке, Народна банка Србије може у појединачним случајевима искључити од примене мера заштите друге уговорне стране уговоре о пребијању (нетирању) и уговоре о обезбеђењу који садрже одредбу која, у случају статуса неизмирења обавеза једне уговорне стране, дозвољава другој уговорној страни, која није у том статусу, да само делимично измирује или да не измирује своје обавезе из уговора у вези са имовином уговорне стране која је у статусу неизмирења – чак и када је уговорна страна с тим статусом нето поверилац.

8. Одредбе ове одлуке сходно се примењују и на члана банкарске групе.

9. Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а примењује се од 1. октобра 2025. године.

ИО НБС бр. 51
10. јула 2025. године
Београд

Председавајућа
Извршног одбора Народне банке Србије
Г у в е р н е р
Народне банке Србије

Др Јоргованка Табаковић, с.р.